

Temeljem članka 35. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi („Narodne novine“ broj 33/01, 60/01 – vjerodostojno tumačenje, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13 - pročišćeni tekst, 137/15 i 123/17), članka 21. Statuta Međimurske županije („Službeni glasnik Međimurske županije“ broj 26/10, 4/13, 6/13, 8/13, 6/14, 2/18 i 10/18 – pročišćeni tekst) i članka 65. Poslovnika Skupštine Međimurske županije („Službeni glasnik Međimurske županije“ broj 26/10, 4/13, 6/13, 6/14, 2/18 i 10/18 – pročišćeni tekst), Skupština Međimurske županije na _____ sjednici, održanoj _____ 2019. godine, donijela je

ZAKLJUČAK ZA STVARANJE POZITIVNOG I POTICAJNOG OKRUŽENJA ZA RAD I POSLOVANJE U MEĐIMURJU

I

Međimurska županija kao županija razvijenog poduzetništva i vrlo povoljnog geografskog položaja koji se postavlja na sjecište važnih europskih koridora, idealna je za prihvat investicija, kako domaćih tako i stranih.

Gospodarstvo Međimurske županije bazirano je pretežno na prerađivačkoj industriji, s razvijenim djelatnostima poljoprivrede, trgovine i graditeljstva te izvozno orijentiranog karaktera sa znatnim udjelom radno intenzivnih, nisko kumulativnih gospodarskih grana, uz razvitak djelatnosti s visokom tehnologijom.

Prema ediciji „Međimurska županija u brojkama 2017. koju je izdao Ured državne uprave u Međimurskoj županiji, u pravnim osobama u Međimurskoj županiji u 2017.g. bilo je zaposleno ukupno 32.528 osoba, od toga 14.008 žena.

Najviše je bilo zaposlenih u prerađivačkoj industriji, 14.337, od čega 5.618 žena, zatim trgovini, 3.522 zaposlena, od čega 1.759 žena i građevinarstvu gdje je bilo 2.943 zaposlena, od čega 252 žena. U ukupnom broju to čini 20.802 zaposlena, od čega 7.629 žena.

Ovi podaci nam pokazuju da skoro 2/3 zaposlenika u pravnim osobama u Međimurju radi upravo u radno intenzivnim i nisko akumulativnim gospodarskim granama, granama u kojima bilježimo i najniže plaće.

Međutim, unatoč generalno pozitivnim pokazateljima i pozitivnom trendu u gospodarstvu Međimurske županije, već od 2015. godine eskalirao je problem nedostatka odgovarajuće radne snage kao glavni problem svih sektora gospodarstva i svih poduzeća bez obzira na njihovu veličinu.

Ulaskom Republike Hrvatske u Europsku uniju i liberalizacijom tržišta rada sve veći broj Međimuraca odlučuje se za rad u inozemstvu.

Na rad u inozemstvo odlaze i mladi ljudi koji prvi put traže zaposlenje, ali još u većem broju zaposlenici međimurskih poduzeća i ustanova koji prekidaju radni odnos i odlaze na bolje plaćene poslove u inozemstvu.

Zabrinjava činjenica što veliki broj srednjoškolaca želi studirati na našim fakultetima, ali svoju budućnost vide izvan Međimurja, izvan Hrvatske.

Naime, mladi ljudi se većinom zapošljavaju na određeno vrijeme i boje se da im se ugovori o radu neće produljiti, a problemi su još izraženiji ako imaju kredite pa u takvim slučajevima dolazi do blokada njihovih računa i zatim njihovog odlaska u inozemstvo, kako bi tamo nastavili život.

Poduzetnici Međimurske županije ostvarili su bolje poslovne rezultate u neto dobiti i trgovinskom saldu i uspješan su dio gospodarstva Republike Hrvatske, ali su radnici kontinuirano manje plaćeni od prosjeka Republike Hrvatske i to je potrebno u što kraćem roku promijeniti.

Prema podacima iz edicije „Međimurska županija u brojkama 2017. koju je izdao Ured državne uprave u Međimurskoj županiji, u 2015. godini prosječna plaća u Međimurskoj županiji bila je 4.652 kn, a u Republici Hrvatskoj 5.650, što je zaostatak od oko 20 %.

Prosječna plaća u prerađivačkoj industriji bila je 4.490 kuna, od toga kod muškaraca koji većinom rade u metalnoj industriji 5.064 kune, a kod žena, koje većinom rade u tekstilnoj i obućarskoj industriji, 3.611 kuna. U trgovini je prosječna plaća bila 4.031 kn, a u građevinarstvu 3.849 kn.

Iz ovih podataka vidljivo je da su u Međimurskoj županiji u posebno teškom položaju žene.

Prema publikaciji „Plaće po županijama za 2016. g.“ koju je izdala Hrvatska gospodarska komora, prvi na ljestvici po visini neto plaća bio je Grad Zagreb sa 6.740 kn, dok je Međimurska županija bila na zadnjem mjestu ljestvice sa 4.653 kn.

Od strane međimurskih poduzetnika kao najveći poslovni izazov u narednom razdoblju percipira se osiguranje adekvatne radne snage, kao i mogućnost ponovnog zapošljavanja mlađih umirovljenika pogotovo na lakšim poslovima u građevinarstvu (vozači građevinskih strojeva, kamiona i sl.) i to na način da se donošenjem zakonskih i pod zakonskih propisa omogući njihovo zapošljavanje bez plaćanja doprinosa kao obveze poslodavca.

Sve je to vezano za plaće koje će međimurski poduzetnici moći ponuditi svojim zaposlenicima, jer veći broj njih razmišlja i o uvozu radne snage iz slabije razvijenih dijelova Hrvatske i susjednih zemalja, što nije rješenje problema.

Također, jedan od vidnih problema u Međimurju je što cca 640 radno sposobnih osoba prima zajamčenu minimalnu naknadu, po mjeri koja je propisana Zakonom o socijalnoj skrbi, a ima za cilj uključivanje i upoznavanje radno sposobnih osoba koje ne rade i možda nikad nisu bile zaposlene u svijetu rada i obveza.

Puno obitelji u Međimurju su generacijski korisnici socijalnih pomoći jer su na taj način naučili živjeti, primaju razne državne naknade i potpore koje su ponekad veće od moguće plaće, te nisu niti motivirani za zaposlenje, te je naša zadaća da ih uvedemo i obučimo za svijet rada, kako bi doprinosili društvu i svojoj obitelji.

O problemima koji muče poduzetnike, nedostatku radne snage, demografskoj problematici, malim plaćama zaposlenih, raspravljalo se i na sjednicama Gospodarsko socijalnog vijeća u Međimurskoj županiji, kao i na drugim županijskim razinama i u raspravi su bile uključene sve relevantne institucije, a pokrenute su i konkretne aktivnosti na relaciji **gospodarstvo - obrazovni sustav - Zavod za zapošljavanje - nadležna ministarstva**, ali vidljivih rezultata nema.

Naš je zadatak da u skoroj budućnosti to ispravimo i omogućimo našim ljudima adekvatan posao, dostojnu plaću kako bi ostali u Međimurju, vratili se iz inozemstva i dali svoj doprinos razvoju Međimurja.

II

Strukturnim reformama, fiskalnom prilagodbom tj. fiskalnom decentralizacijom može se u narednom razdoblju očekivati pozitivan gospodarski rast i razvoj, jer gospodarska perspektiva u Međimurskoj županiji postoji te se za ostvarenje cilja poticajnog okruženja za rad i poslovanje u Međimurskoj županiji predlažu sljedeće mjere:

1. Država i lokalne samouprave moraju postati aktivan servis poduzetnika i građana te raditi na smanjenju birokratskih barijera, posebice kad je riječ o investicijama i stvaranju novih radnih mjesta uz korištenje raspoloživih potpora i poticajnih mjera uz značajno i ubrzano uklanjanje prepreka u našem sustavu.

2. Osigurati jednakopravan odnos države prema svim gospodarskim granama. Svi razvojni i gospodarski dokumenti i politike moraju biti sektorski, regionalno, socijalno i rodno uravnoteženi. Od osamostaljenja Republike Hrvatske u sanaciju brodogradilišta, koja su smještena samo u pojedinim regijama i u kojima su zaposleni većinom muškarci, utrošeno je više od 35 milijardi proračunskih kuna. Rezultat sanacija je neizvjestan, a otvaraju se i novi troškovi.

Za razliku od brodogradnje, ostale industrijske grane bile su prepuštene same sebi ili su mogle računati samo na skromne potpore. Država svojim politikama i strategijama mora pomoći opstanku i razvoju postojećih kapaciteta i potencijala svih industrija u Republici Hrvatskoj.

3. Potrebno je hitno riješiti problem niskih plaća na način da se smanji porezno opterećenje rada, da se smanji porezna stopa, ukinu porezni odbici ili snize stope obveznih doprinosa na plaće radnika, tj. smanjiti porezna i neporezna opterećenja dohotka, osigurati subvencije za radna mjesta poglavito u tekstilnoj i obućarskoj industriji, kako bi plaće kod nas bile redovite, konkurentne i smanjile odlazak naših ljudi na strana tržišta rada, a to je dio odgovornosti i na poslodavcima, ljudima koji stvaraju radna mjesta i koji su kadri spriječiti odljev mladih ljudi iz Međimurja. Naime, cilj je sniziti cijenu poslovanja za poslodavca i povećati plaću za zaposlenike.

Traži se moderan porezni sustav koji se neće temeljiti na oporezivanju dohotka i potrošnje i koji će biti socijalno osjetljiv.

Predlaže se povećanje minimalne plaće na 4.000,00 kn neto i povećanje osobnog odbitka na 5.000,00 kn:

Povećanje minimalne plaće nije samo socijalno zaštitni instrument, već i pomoć gospodarstvu u zadržavanju i osiguravanju potrebnih ljudskih resursa, kako za rad tako i za osiguranje osobne potrošnje proizvoda i usluga proizvedenih u RH.

Povećanje osobnog odbitka rezultiralo bi regresivnim rastom plaća – relativno bi više rasle niže neto plaće i relativno manje bi rasle više plaće.

Manjak sredstava u proračunu JLS-a može se nadoknaditi kompletnim prihodima poreza na dohodak.

Iako smatramo da bi minimalna plaća trebala biti puno veća od ovog prijedloga, uz druge paralelne promjene dovoljan bi za početak bio i ovakav rast jer bi suprotno veće povećanje moglo dovesti do većih problema za poduzetnike.

Predlaže se stimuliranje rasta plaća do prosječne plaće od 1.000 eura:

Osim što je potrebno povećati plaće onima slabijeg imovinskog statusa, potrebno je stvoriti preduvjete za rast plaća onima koji su pod najvećim emigracijskim pritiskom – liječnicima, inženjerima, informatičarima ali i svim ostalim branšama ukoliko želimo zaustaviti tolike odlaske.

(Idejni začetnik inicijative rasta prosječne plaće na 1.000 eura, Mladen Novak, osnovavši Klub 1000 kao grupaciju poduzeća potencirao je stimuliranje, posebno poduzeća koja ostvaruju velike dobiti s malim plaćama, na povećanje plaća.

Inicijativa je prepoznata diljem Hrvatske, a i u Međimurju je postala cilj mnogim poduzećima kojima je potrebno uz njihove resurse stvoriti i preduvjete za to kroz poreznu reformu i pojeftinjenje „državnog aparata“).

Porezna reforma mora prvenstveno poslužiti daljnjem rasterećenju gospodarstva i poduzetništva u Republici Hrvatskoj, čime bi se utjecalo na stvaranje uvjeta za veće plaće i zadržavanje radne snage, a obzirom na činjenice koje ukazuju na alarmantnu demografsku sliku u Republici Hrvatskoj, na nužnost gospodarskog rasta, potrebno je napraviti jači iskorak i to intenzivnije rasterećenje gospodarstva i snižavanje ukupnog troška rada čime bi se povećao prostor za podizanje neto plaća i u tom pogledu predlažemo za ostvarenje navedenih ciljeva sljedeće:

- sniženje stope poreza na dobit na 12 % za sve poduzetnike
- sniženje stope poreza na dohodak s 24% na 14% i s 36% na 30%
- proširenje neoporezivih primitaka koje se mogu isplatiti i omogućiti radnicima kao što je pravo na topli obrok, na dodatno zdravstveno osiguranje, smještaj radnika, troškove obrazovanja radnika, troškove reprezentacije
- povećanje praga s 3 milijuna kuna na 15 milijuna kuna za plaćanje PDV-a po naplaćenju fakturi
- dodatno povećanje porezno priznatog troška upotrebe sredstava za osobni prijevoz na 70%
- uvesti institut povrata trošarina za plin i pelete.

4. Smanjiti stopu PDV-a na svu hranu na 5% jer je sada s 25% i 13% najveća u Europi te je za pretpostaviti da će i dalje cvasti okolna tržišta i da će zbog toga doći do kolapsa domaće proizvodnje, a refleksno gubitnici će biti svi, država, poljoprivrednici i građani.

- Potrebno je uvesti realni PDV koji će biti konkurentan tržištu Europske unije, kako bi se „spasila“ trgovina i povećala potrošnja.

5. Uvesti stimulativne mjere čiji je cilj poboljšati demografsku sliku, a to je pogodovanje majkama s djecom tj. delimitirati roditeljske naknade za drugih šest mjeseci roditeljskog dopusta, zatim donijeti mjere za zadržavanje mladih ljudi kao što je stalno zaposlenje, porezne olakšice, dobivanje subvencija za najam stana/kuće, povoljnih kredita s najnižim kamatama prije svega za kupnju stana i izgradnju kuće kojom se obitelji više vežu uz mjesto stanovanja.

6. U obrazovnoj politici, obrazovnim programima u suradnji s poduzetnicima i obrtnicima potrebno je povećati broj upisnih kvota upisanih i stipendiranih učenika i studenata koji nedostaju na tržištu rada, tj. prvenstveno povećati upisne kvote strukovnih obrazovanja koje treba uskladiti s potrebama gospodarstva i to na način da se uvede **dualno obrazovanje**, jer moramo školovati kadrove koji će se nakon završetka školovanja moći uključiti u proces rada.

Predlažu se dugoročne mjere - za ulaganje u školski sustav na području županije: uvođenje obaveznog obrazovanja nastavnika iz područja novih tehnologija i opremanje informatičkih učionica u svim školama:

Od svih ulaganja u školski sustav najmanje se ulaže u nastavni proces.

Jedna od mjera u obrazovanju mora biti i ulaganje u nastavnike, a posebno one obrtničkih zanimanja.

Problem nisu samo upisne kvote nego i činjenica da praksa i nastava nisu na razini kojoj trebaju biti jer nastavnicima se ne koriste novim znanjima i tehnologijama.

Za nastavnike u tehničkim strukama treba uvesti obavezno doškolovanje.

Sve to proizlazi iz činjenice da mladi ljudi na posao dolaze neobrazovani, nespremni za rad itd.

Treba osigurati da svaka škola ima opremljenu barem jednu informatičku učionicu.

Ako se svake godine 10-tak škola opremi informatičkom opremom, za četiri godine mogu se sve škole na području županije opremiti informatičkom opremom, a financiranje se može provoditi i pomoću EU projekata.

Potrebno je dotaknuti se i **problema Međimurskog veleučilišta** koje stvara teže zapošljiv kadar i resurse preusmjeriti na obrazovanje i financiranje obrazovanja za buduće radnike, stručnjake koji će osmisliti i raditi na vlastitom proizvodu - čime bi se promijenio trend „lohn“ poslova, koji se obavljaju u Međimurskoj županiji u trend proizvodnje vlastitih proizvoda koji će konkurirati na tržištu. Škole, učilišta i veleučilišta moraju biti institucije koje postoje isključivo u svrhu pripreme za tržište rada, a ne stvaranje redova i viška nezapošljivih na burzi rada.

Predlažu se kratkoročne mjere - za ulaganje u školski sustav: usklađivanje upisnih kvota u srednjim školama i na Međimurskom veleučilištu, promjena načina stipendiranja, uređivanje postupka ugovaranja stručne prakse između srednjih škola i gospodarskih subjekata:

Jedna od mjera koja bi mogla dovesti do potrebnih promjena na tržištu rada **jest promjena upisnih kvota u srednje škole u korist deficitarnih zanimanja**. Predlažemo da se Županija jače uključi u planiranje i pripremu za iduću školsku godinu.

Stipendije treba preusmjeriti u potpunosti deficitarnim, društveno potrebnim zanimanjima.

Mladim je ljudima, na sve moguće načine potrebno pokazati koliko zapravo svaka vrsta posla i svako zanimanje jednako vrijedi.

Moramo promijeniti trend u kojem strukovne škole upisuju samo one koji ne žele učiti ili koji su „lošiji“ u suprotni trend.

Uz stipendiranje srednjoškolaca, potrebno je ponuditi i kvalitetan slijed događaja nakon završetka škole, kojim bi se osigurao ostanak kod poslodavca i nakon završenog majstorskog ispita, na dobrobit radnika ali i poslodavca.

Pojednostaviti i urediti nelogičnosti koje poslodavac mora proći prilikom sklapanja ugovora sa školom, a za praksu srednjoškolca.

Nastavno na praksu koju obavljaju srednjoškolci, Županija bi dio sredstava mogla usmjeriti na nagrađivanje onih najmarljivijih te bi i tom gestom djeci dali priliku da o svojoj županiji razmišljaju u smislu ostanka i budućnosti, a ne što ranijeg napuštanja i odlaska.

7. Postojeće proračunske prihode potrebno je preraspodijeliti na način da se uspostavi model glavarina.

Decentralizacija je jedan od osnovnih uvjeta gospodarskog napretka. Hrvatska je danas još uvijek jedna od najviše centraliziranih država u EU. O povezanosti decentralizacije i gospodarskog rasta govori osnovni zaključak Studije o utjecaju decentralizacije na gospodarstvo švicarskog Instituta za ekonomska istraživanja u Baselu u kojem se ističe: Europske zemlje u kojima pojedinačne regije imaju veće ovlasti i odgovornosti u poreznoj, zakonodavnoj i obrazovnoj politici gospodarski su naprednije od onih s centraliziranom upravom.

8. Težište privlačenja investicija na području Županije mora se temeljiti na kvalitetnim investicijama kojima se ostvaruje dodana vrijednost:

- Županija, općine i gradovi moraju pomoći poduzetnicima u prvih nekoliko godina poslovanja na način da ih oslobađaju plaćanja određenih doprinosa i nameta, organiziraju prezentacije, radionice za poduzetnike i obrtnike, da im se na jednom mjestu daju informacije o mjerama koje im omogućuju jeftinije zapošljavanje radnika, o porezima i doprinosima, natječajima o dobivanju sredstava iz europskih fondova na koja mogu konkurirati za nabavu opreme i dr.
- Predlaže se uvesti certifikat izvrsnosti za poduzetnike i obrtnike koji dobro posluju, koji će zadovoljiti propisane uvjete kao što su broj zaposlenih radnika, prosjek plaće, realizirane investicije kao i drugi kriteriji.
- Cijene režija i naknada nepravedno su veće za poduzetnike u odnosu na druge građane te se traži od Županije, općina i gradova u čijem su vlasništvu javna poduzeća koja obavljaju javne usluge da preispitaju tako utvrđene cijene.
- Predlaže se da Županija, općine i gradovi ne obavljaju djelatnosti koje obavljaju privatni poduzetnici jer time su im konkurencija, zatim da ne pronalaze dodatne izvore financiranja već da se financiraju iz temeljnih izvora, poreza na dohodak.
- Traži se da Županija, općine i gradovi javnu nabavu provode transparentno čak i kod manjih iznosa, kao i odabir izvođača radova.

9. Potrebno je promijeniti društvenu klimu tako da se temelji na povratku vjere u budućnost i poštivanje rada, što je moguće kroz:

- Reforme javne uprave uz načelo nulte tolerancije na korupciju, nepotizam i klijentelizam,
- Reformu školstva u cilju poticanja kulture dijaloga, osnaživanja samopouzdanja i poduzetničkog duha kroz odgojno obrazovni sustav,
- Osnaživanje promocije pozitivnih vrijednosti poštenog rada i poduzetništva primjerom zapošljavanja na temelju izvrsnosti, da bi se percepcija mladih promijenila na bolje, a obrazovni sustav prije svega treba počivati na otvorenosti, pravičnosti i jednakim mogućnostima za sve,
- Uključivanje akademske zajednice i civilnog društva u zajedničkim naporima za stvaranje pozitivnih vrijednosti i formiranje gospodarski konkurentne regije, te na temelju stečenih iskustava i praksi u realizaciju predloženih mjera uključiti Vladu Republike Hrvatske, nadležna ministarstva, Županiju te općine i gradove Međimurske županije.

III

Ovaj Zaključak Skupština Međimurske županije predlaže Vladi Republike Hrvatske, Županiji, gradovima i općinama Međimurske županije na daljnje postupanje, tj. realizaciju predloženog Zaključka

IV

Ovaj Zaključak objavit će se u „Službenom glasniku Međimurske županije“.

SKUPŠTINA MEĐIMURSKE ŽUPANIJE

KLASA: 302-01/19-03/1
URBROJ:2109/1-02-19-3
Čakovec, __. __. 2019.

PREDSJEDNIK
Mladen Novak, dipl. ing.

O B R A Z L O Ž E N J E
**uz Prijedlog Zaključka za stvaranje pozitivnog i poticajnog okruženja
za rad i poslovanje u Međimurju**

PRAVNA OSNOVA

Temeljem članka 35. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi („Narodne novine“ broj 33/01, 60/01 – vjerodostojno tumačenje, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13 - pročišćeni tekst, 137/15 i 123/17), članka 21. Statuta Međimurske županije („Službeni glasnik Međimurske županije“ broj 26/10, 4/13, 6/13, 8/13, 6/14, 2/18 i 10/18 – pročišćeni tekst) i 65. Poslovnika Skupštine Međimurske županije („Službeni glasnik Međimurske županije“ broj 26/10, 4/13, 8/13, 6/14, 2/18 i 10/18 – pročišćeni tekst).

ČINJENIČNI OPIS

Odbor za gospodarski razvoj na tematskoj sjednici proširenog Odbora za gospodarski razvoj, **održanoj 15. lipnja 2018. godine** u dvorani MESAP- a u Nedelišću, na tematskoj sjednici proširenog Odbora za gospodarski razvoj s predstavnicima gospodarstvenika Međimurske županije, **održanoj 9. studenog 2018. godine**, u Maloj vijećnici Međimurske županije, te na 6. sjednici Odbora za gospodarski razvoj, održanoj **19. veljače 2019. godine** u Maloj vijećnici Međimurske županije, raspravljao je temu

STVARANJE POZITIVNOG I POTICAJNOG OKRUŽENJA ZA RAD I POSLOVANJE U MEĐIMURJU i utvrdio **Prijedlog zaključka za stvaranje pozitivnog i poticajnog okruženja za rad i poslovanje u Međimurju.**

Zatim, Odbor za gospodarski razvoj je na **7. sjednici održanoj 28. veljače 2019. godine** u Maloj vijećnici Međimurske županije raspravljao o dospjelim prijedlozima na ovu temu koju su dostavili vijećnici Skupštine: Željko Pavlic dipl. defektolog, (MDS), Mihaela Martinčić, prof., (SDP) i Dijana Novak (HNS).

Nakon sveobuhvatne i konstruktivne rasprave, Odbor za gospodarski razvoj prihvatio je uz izmjene, predložene prijedloge vijećnika Skupštine te je utvrdio **Prijedlog zaključka za stvaranje pozitivnog i poticajnog okruženja za rad i poslovanje u Međimurju koji se vijećnicima dostavlja na sjednici.**

Tako utvrđeni Prijedlog zaključka predlaže se Skupštini Međimurske županije na raspravu i donošenje, te potom Vladi Republike Hrvatske, Županiji, gradovima i općinama Međimurske županije na daljnje postupanje, tj. realizaciju predloženog Zaključka.

U Čakovcu, veljače 2019.

PREDSJEDNIK
ODBORA ZA GOSPODARSKI RAZVOJ
Željko Kofjač, dip. ing.